

[Начало](#) > ... > [Съдебни Процедури](#) > [Граждански Дела](#) > [Събиране На Доказателства](#) > [France](#)

Събиране на доказателства

 Франция

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Тежест на доказване

1.1 Какви са правилата във връзка с тежестта на доказване?

Съгласно член 1353 от Гражданския кодекс (*code civil*) лицата, които искат изпълнение на дадено задължение, трябва да докажат съществуването му. По подобен начин лицата, които твърдят, че вече не са обвързани от задължение, трябва да докажат неговото погасяване.

Следователно всяка от страните по спора трябва по принцип да представи доказателства за твърдените факти. В член 9 от Гражданския процесуален кодекс (*code de procédure civile*) например се предвижда, че „всяка страна трябва да докаже съгласно закона фактите, необходими, за да бъде уважено нейното искане“.

1.2 Съществуват ли правила, които освобождават някои факти от необходимостта да бъдат доказвани? В кои случаи? Възможно ли е да се обори определена правна презумпция чрез представяне на доказателства?

В определени случаи има презумпции, които освобождават от необходимостта да се представят доказателства за даден факт, който е невъзможно или трудно да бъде установен.

Законовите презумпции обръщат тежестта на доказване, която се носи от лицето, което трябва да докаже съществуването на твърдения от него факт. По принцип се приема, че презумпциите са „оборими“: могат да бъдат предоставени доказателства, които да ги оборят. Пример: когато дете е родено по време на брака, се предполага, че съпругът на майката е бащата на детето, но може да бъде заведен иск, с който да се оспори бащинството.

В по-редки случаи се приема, че презумпциите са „необорими“: в тези случаи не се допускат доказателства за противното. Пример: влязлото в сила съдебно решение не позволява да се представят доказателства за противното срещу такова решение.

1.3 До каква степен съдът трябва да е убеден в даден факт, за да го използва за обосноваване на решението си?

Съдът може да основава решението си само върху доказани или неоспорени факти.

2 Събиране на доказателства

2.1 За събирането на доказателства винаги ли е необходимо искане от страна по делото или в някои случаи съдията може да събере доказателства по собствена инициатива?

Събирането на доказателства може да бъде разпоредено от съдията по искане на една от страните, но

съдията може и сам да поеме инициативата за това.

2.2 Какво следва, след като събирането на доказателства по искане на страна по делото бъде допуснато?

Ако съдията разпорежи събиране на доказателства по искане на една от страните, деловодството на съда уведомява назначения специалист за възложената му задача; специалистът кани страните да присъстват на всички извършвани от него действия. Ако става въпрос за становище на вещо лице, неговото изготвяне започва едва след като съответната страна внесе определена от съдията парична сума (депозит), с която се гарантира заплащането на вещото лице. Всички действия по събиране на доказателства се извършват в присъствието на страните.

2.3 В кои случаи съдът може да отхвърли искане на страна по делото за събиране на доказателства?

Съдията може да отхвърли искане за събиране на доказателства на основание, че то би довело до компенсиране на бездействието на страната, носеща тежестта на доказване, или че не е необходимо.

2.4 Какви са различните видове доказателствени средства?

В това отношение във френското гражданско право се прави разграничение. По отношение на фактите (например злополука) доказването се извършва по собствена преценка и следователно може да става чрез всякакви средства (документи, свидетелски показания и др.). Що се отнася до юридическите актове (договор, дарение и др.), по принцип се изискват писмени доказателства, но правото предвижда изключения (например за актове, отнасящи се до парична сума под определен размер, определен с наредба, или ако не е възможно да се представи писмен документ). Следва да се отбележи, че в отношенията между търговци се прилага принципът за доказване чрез всички възможни средства, включително по отношение на юридически актове.

2.5 Какви са начините за снемане на свидетелски показания и различават ли се те от средствата, използвани за снемане на експертни заключения? Какви са правилата във връзка с представянето на писмени доказателства и експертни заключения/становища на вещи лица?

Свидетелски показания могат да се събират по два различни начина: устно — чрез съдебно дирене, или писмено — под формата на писмени изявления, при изготвянето на които трябва да се спазват определени формалности. В писменото изявление по-специално трябва да се посочва самоличността на свидетеля и ако е приложимо, неговата родствена връзка или връзка по сватовство, отношение на подчинение, сътрудничество или общ интерес с някоя от страните. В изявлението също така трябва да се посочва, че то е изготвено за използване в съдебно производство и че авторът му е наясно, че даването на неверни показания може да доведе до наказателни санкции. Възможно е показанията да бъдат снети и под формата на констативен акт (това е документ, изготвен от длъжностно лице, съдържащ изявленията на няколко свидетели относно фактите, които трябва да бъдат доказани).

Становището на вещо лице се различава от свидетелските показания по това, че то представлява мярка за събиране на доказателства, която се изразява във възлагането на лице, разполагащо с особена компетентност, на задачата да представи чисто техническо становище, след като е приканило страните да дадат обяснения. Вещото лице представя становище устно или в писмен вид. Писмените становища се изготвят под формата на доклад, в който по-специално се съдържат писмените изявления на страните. Съдията не е обвързан от становището на вещото лице.

2.6 Има ли доказателствени средства, които се ползват с по-голяма доказателствена сила от други?

Официален документ (*acte authentique*), изготвен от длъжностно лице (нотариус, съдебен изпълнител) в изпълнение на неговите функции, се смята за достоверен, освен ако не бъде предявен иск за установяване на неистинността му.

Частен документ (*acte sous-seing privé*), изготвен самостоятелно от страните, без участието на длъжностно лице, върху който са положени само техните подписи, се смята за автентичен до доказване на противното.

Свидетелските показания и другите доказателствени средства са оставени на преценката на съдията.

2.7 За доказването на определени факти, задължително ли е използването на определени доказателствени средства?

Както е посочено в точка 2.4, за доказване на автентичността на юридически акт, чиято стойност надвишава 1 500 EUR, е необходимо писмено доказателство. Що се отнася до доказването на даден факт, то може да става под всякаква форма.

2.8 По закон свидетелите длъжни ли са да дадат показания?

Всяко лице е задължено да сътрудничи в рамките на производството с цел установяване на истината.

2.9 В кои случаи те могат да откажат да свидетелстват?

Лицата, които разполагат с информация, с която са се сдобили при упражняване на своята професия и която представлява професионална тайна, трябва да откажат да свидетелстват, в противен случай подлежат на наказателни санкции. Освен това свидетелите могат по всяко време да откажат да свидетелстват, ако са в състояние да докажат законова пречка за това (например: невъзможност за пътуване, заболяване, професионални причини). Съдията ще прецени законосъобразността на тези пречки.

2.10 Може ли лице, което откаже да свидетелства, да бъде санкционирано или принудено да даде показания?

Неявилите се свидетели и тези, които отказват да свидетелстват или да положат клетва без основателна причина, могат да бъдат осъдени да заплатят глоба в размер до 10 000 EUR като гражданскоправна санкция.

Следва да се отбележи също, че лъжесвидетелстването се наказва като престъпление.

2.11 Има ли категории лица, от които не може да бъдат снети показания?

Всяко лице може да бъде разпитано като свидетел, с изключение на самите страни и лицата, които не могат да свидетелстват в съда, като тук се включват недееспособните лица (малолетни или непълнолетни лица и лица, поставени под запрещение) или лицата с определени присъди (лишаване от граждански права). Въпреки това съдията може да разпита такива лица с цел събиране на информация, без да изисква от тях да полагат клетва. Освен това низходящите на съпрузите не могат да бъдат разпитвани или да дават показания относно оплакванията, повдигнати от съпрузите, в случай на производства за развод или законна раздяла.

2.12 Каква е ролята на съдията и страните при разпита на свидетел? При какви обстоятелства свидетел може да бъде разпитан чрез използването на видеоконферентна връзка или други технически средства?

Съдията провежда разпита на свидетелите и им задава въпроси. При липса на мотивирано решение на съдията страните трябва да присъстват на заседанието. Те не могат да прекъсват свидетелите, нито да се обръщат директно към тях, за да не бъдат в състояние да им влияят. Ако съдията сметне за необходимо, той ще зададе на свидетелите въпроси, които страните желаят да им бъдат зададени.

Не съществува каквато и да било пречка съдията да поиска да се направи аудио, визуален или аудиовизуален запис на събирането на доказателства, ако обстоятелствата го изискват (например в случай на географска отдалеченост).

3 Преценка на доказателствата

3.1 Набавянето на доказателства по незаконосъобразен начин от страна по делото ограничава ли съда да ги вземе предвид при постановяването на решение?

Съдията няма да допусне доказателства, получени чрез измама (скрита камера, записване на телефонен разговор без знанието на говорещия), или при които не е зачетена неприкосновеността на личния живот.

3.2 Показанията на страна по делото смятат ли се за доказателство?

Обясненията, които самата страна предоставя в хода на процеса, нямат доказателствена сила.

4 Определила ли е тази държава членка в съответствие с член 2, параграф 1 от Регламента относно събирането на доказателства други органи, които са компетентни да събират доказателства за целите на съдебно производство по граждански или търговски въпроси съгласно Регламента? Ако отговорът е „да“, в какви производства тези органи са компетентни да събират доказателства? Могат ли те само да поискат събиране на доказателства или също така да съдействат при събирането на доказателства въз основа на искане от друга държава членка? Вж. също уведомлението по член 2, параграф 1 от Регламента относно събирането на доказателства

Не. Единствените компетентни органи са съдилищата.

■ Последна актуализация: 24/12/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.